

Nap

Észelő	Észl.	Módszer	Műszer
Áldott Gábor (Budapest)	1	pr	8 L
Bartha Lajos (Budapest)	16	v,r	5,4 L
Farkas László (Budapest)	8	v,r	10 L
Fritz Zoltán (Szombathely)	5	v,r	5 L
Hadházi Csaba (Hajdúhadháza)	5	v,r	16 T
Horváth Tibor (Hegyhátsál)	4	v,r	10 T
Kósa-Kiss Attila (Nagyszalonta, RO)	6	tá	6,3 L
Kren Gustav (Zágráb, CR)	19	pr	13,3 L
Iskum József (Budapest)	6	pr,H,tá,v,CCD	10 L
Ravasz Bálint (Gyopárosfürdő)	3	r,r	5 L
Észlelések száma:	73	Foltcsoport MDF:	3,9
Észlelt napok száma:	23	Fáklyamező mdf:	4,8
Protuberanciák száma:	39	Protuberancia MDF:	6,5

Rövidítések: v= vizuális módszer, r= részletrajz, f= fotó, p= projekciós módszer, H= H α észlelés, tá= táblázatos adatok, j= jegyzet, ccd=videós rögzítés, AA= aktív terület, MDF= átlagos napi gyakoriság, PU= penumbra, U= umbra, CM= centrálmeridián.

Dátum AA	F	Pr	Dátum AA	F	Pr	Dátum AA	F	Pr
1	-	-	11.	4	6	21.	3	-
2.	-	-	12.	-	-	22.	2	3
3.	1	1	13.	3	3	23.	3	4
4.	1	1	14.	4	6	24.	4	6
5.	-	-	15.	6	4	25.	-	-
6.	4	4	16.	5	6	26.	1	4
7.	4	4	17.	6	4	27.	2	5
8.	3	-	18.	9	13	28.	-	-
9.	3	2	19.	-	-	29.	6	4
10.	4	7	20.	-	-	30.	5	4
						31.	5	3

Októberben szokatlanul kevés észlelés gyűlt össze, „hála” az időjárásnak. Ennek ellenére sikerült az aktivitást végigkövetni. A protuberanciák száma fordítva volt arányos a csoportok számával. Nagyobb foltcsoport nem volt megfigyelhető. A fele A és B típusú 1-2 nap élettartammal, a többi közepes méretű C és D típusú.

Az első stabilabb AA előzményei a 30-án a K-i peremen látható 30 ezres ritkás ívdarabok voltak, 15-20 fok szélességen. A protuberanciák a vezető folt körül lehetnek. 3-án már a korongon van egy kis G típusú AA. A következő napokban a vezető U-ja széthasadozik, a követő darabolódik és kisebbedik. 7/8-án volt a CM-en 20 fokon. 10-én hosszú C típusú. 11-én a követő U-k száma a felére esik, 14-ére elhal a perem előtt. Helyén protuberanciák és fényes fáklyák láthatók.

Eddigre a CM-re ér három AA. 6-án kel DK-en egy folt, mely 10-én kompakt D típusú. 13/14-én van CM-en -20 fokon. 14-én mérete csökken, elhal 15-én. 14-én

keletkezik mögötte a CM-en -22 fokon egy új D típusú AA. 15-én a túloldalon is keletkezik egy új AA 12 fokon. 19-21-én nyugszik a maradék három.

11-én az É-i pólusnál széles hurkos protuberancia látható, ami ezen a szélességen igen ritka.

16-án keletkezik az ÉK-i negyedben egy csoport 25 és 15 fokon, 17-én közöttük egy új 20 fokon, 18-án még egy a CM-en -28 fokon. Mind elhal nyugvása előtt, csak a D-i nem, mely 24-én nyugszik. Ezek D és C típusúak voltak.

30-án a CM-től K-re négy kicsi csoport található és kel egy nagyobb 20 fokon. Ekkor látható a hónap két legmagasabb protuberanciája is keleten, 55 ezer km-esek, halványak.

Sok utánajárás és keresgélés eredményeképpen találtunk egy helyet, ahol a legolcsóbban lehet jó minőségű (USA) Ha szűrőt kapni. Félértékszélessége 2 Ångström, átmérője 15 mm, ára kb. 480 dollár. Ezzel már toldtat nélkül is láthatók a protuberanciák, de kisebb részletességgel, a filamentek viszont jobban. Jelentkezés a rovatvezető címén.

ISKUM JÓZSEF

A napfogyatkozás a Magyar Televízióban

Sok jó hírem van! A Magyar Televízió Rt. három órás élő közvetítést ad a jövő évi teljes napfogyatkozásról. 1999. augusztus 11-én 11 óra 20 perctől 14 óra 20 percig az ország és a Föld számos külföldi nézője láthatja a fogyatkozó Napot és a totalitást. Az MTV Rt. négy földi helyszínről öt-öt kamerával fogja sugározni az eseményeket az MTV 1 és a műholdas MTV 2 csatornán. A helyszínek: Szombathely (Gothard Asztrofizikai Observatórium), Tihany (apátság), Paks (Atomerőmű), Ópusztaszer (Nemzeti Emlékpark). Biztató tárgyalásokat folytatok a Honvédelmi Minisztérium illetékeseivel.

Remény van arra, hogy egy MiG-29 típusú vadászpilóta fedélzetéről közvetítve közel 10 percre növelhessük a totalitás időtartamát. Ha az időjárás nem lenne kedvező, akkor is láthatná mindenki a totalitást, valamint a felhők tetején, illetve a földfelszínen rohanó árnyékot. Valamennyi földi helyszínünkön be fogjuk mutatni a látható fényjelenségeket, az élővilág reakcióját, a meteorológiai változásokat. Az élő közvetítés nemcsak magyar, hanem angol, német és spanyol szinkron adás is lesz.

Kedves Kollégák! Arra kérek Benneteket, hogy jelentkezzen az, akinek olyan konkrét ötlete van, amely bármely helyszínen élőben elmondható, látványosan bemutatható. Erre szokták a televíziós szakmában mondani: minden nagyszerű, ami „színes és szagos”.

Az egyenes adás után este egy hatvan percnyi összefoglalót szeretnénk elkészíteni, amely szintén élő stúdióbeszélgetés keretében az Aktuális sugárzási idejében jelenne meg a képernyőn. Az élő közvetítésig közel kétszáz rövidebb-hosszabb kisfilmet szeretnénk elkészíteni. Az időtartam 20 másodperctől 55 másodpercig tart.

Arra kérek mindenkit, hogy ötleteit küldje el E-mail címemre (kalandorok kíméljenek!): orhazoltan@mail.matav.hu. A Magyar Televízióban működő fax készülék száma: 373-4532, mobil telefonom száma: (30) 9916-540. Fáradozásotokat előre is köszönöm!

Orha Zoltán
felelős szerkesztő, csillagász